

بنیاد خیریه ای شاه را ثروتمند کرد

۱۵ بهمن ۱۳۹۳ ساعت ۱۷:۳۳

یکی از مراکز و بنیادهایی که توسط محمدرضا پهلوی با هدف انجام امور خیریه ای تاسیس گردید، «بنیاد پهلوی» بود، بنیادی که هر نوع فعالیتی در آن انجام می گرفت، به جزء فعالیت های خیریه!

از بنیادهای مهم اقتصادی، فرهنگی وابسته به دربار پهلوی، بنیاد پهلوی بود، چنانکه پس از آن که رضاشاه پهلوی ناچار به استعفا شد و از ایران تبعید گردید، موج اعتراض و نارضایتی علیه روش‌های غاصبانه وی و فریادخواهی برای باز پس گرفتن اموال و املاکی که در زمان او تصاحب شده بود، پدیدار شد و به مجلس و مطبوعات کشید. محمدرضا پهلوی در نخستین اقدامات خود برای جلوگیری از اوج گرفتن اعتراضات، و احتمالاً به توصیه محمدعلی فروغی، در جلسه سی‌ام شهریور تمام املاک، مستغلات و کارخانجاتی را که از طریق پدرش به نام وی شده بود، به دولت واگذار کرد تا در عمران و آبادانی کشور و امور خیریه صرف شود و اگر کسانی باشند که نسبت به املاک، ادعای غبنی داشته باشند، پس از رسیدگی به شکایت آنها از محل همین املاک رفع شود.

اما بعد از گذشت ۷ سال، دولت لایحه‌ای به مجلس فرستاد که براساس آن بسیاری از آن املاک و مستغلات به مالکیت محمدرضا پهلوی باز می‌گشت: این لایحه در ۲۰ تیر ۱۳۲۸ در یک ماده واحده به این ترتیب تصویب شد که اموال مزبور به نام «موقوفه خاندان پهلوی» نامیده و عواید ناشی از این دارایی‌ها صرف امور خیریه شود و پس از آن محمدرضا پهلوی دستور تاسیس «سازمان املاک و مستغلات پهلوی» را جهت اداره دارایی‌های مذکور صادر کرد.

بنیاد پهلوی از جمله پوشش‌هایی بود که برای قانونی جلوه دادن ثروت‌های بی حساب و کتاب خاندان سلطنت و شخص محمدرضا، به کار گرفته می‌شد. مینو صمیمی در این رابطه می‌نویسد: «مبالغ هنگفتی که از بودجه عمومی کشور برای هزینه‌های دفاتر مخصوص خانواده‌های شاه اختصاص می‌یافت، در مقایسه با انبوه دارایی‌های آن‌ها در «بنیاد پهلوی» رقم ناچیزی را تشکیل می‌داد. بنیاد پهلوی به دستور شاه تأسیس شد تا به عنوان یک سازمان خیریه غیرانتفاعی فعالیت کند، ولی حقیقت قضیه این بود که اشتغال بنیاد پهلوی به امور خیریه، جنبه‌ی سرپوش برای پنهان کردن ثروت خاندان پهلوی داشت. اعضای خانواده‌ی شاه درآمدهای کلان خود را به صندوق بنیاد پهلوی می‌ریختند تا این سازمان به بهانه‌ی تأمین بودجه‌ی امور خیریه، پول‌ها را در امور سودآور سرمایه‌گذاری کند، در عین حال شاه نیز با چنین تمهیدی می‌توانست میلیاردها تومان ثروت خانواده‌اش را که البته منشائی جز سود معاملات جنبی حاصل از فروش نفت نداشت را تطهیر کند و به همه نشان دهد که بستگانش از ثروت اندوزی هدفی جز کار خیر ندارند. گرچه ظاهراً بنیاد پهلوی چند قلم کارهای خیریه هم انجام می‌داد ولی فعالیت اصلی آن، فقط در

مسیرهایی بود که بتواند از طریق سرمایه گذاری های پرسود در کارخانجات سیمان و تصفیه ی قند، شرکت های بیمه، بانک، کشتیرانی، هتل سازی، کازینوهای قماربازی، کاباره های لوکس، ثروت خانواده ی شاه را چند برابر کند. ضمناً باید گفت که برادران و خواهران شاه و فرزندانشان هرگز به سود سرمایه های خود در بنیاد پهلوی بسنده نمی کردند و هر یک با سهام عمده ای که در صنایع و شرکت های تجاری گوناگون داشتند، منافع کلانی به دست می آوردند».

منابع:

۱- صمیمی، مینو. پشت پرده تخت طاوس. تهران: اطلاعات، ۱۳۶۸.

۲- درودی، ریحانه، دربار به روایت دربار. تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۰.

۳- شوندی مطلق، کبری، تاسیس بنیاد پهلوی و ماهیت آن: پژوهشکده باقرالعلوم.

منبع: تقدس

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۲۹۴۹۲/شروتمند-شاه-خیریه-بنیاد>